

sygn. akt VIII Ns 64/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi, VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Bartek Męcina

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 września 2019 roku w Ł.

sprawy z wniosku P. W.

z udziałem Ł. W.

o podział majątku wspólnego

p o s t a n a w i a :

1. ustalić, że w skład majątku byłych małżonków P. W. i Ł. W. wchodzi nakłady z majątku wspólnego stron postępowania na majątek osobisty uczestnika w kwocie 55.531,32 zł (pięćdziesiąt pięć tysięcy pięćset trzydzieści jeden złotych trzydzieści dwa grosze) uiszczony w okresie od kwietnia 2011 r. do lipca 2015 r. tytułem spłat 51 rat kredytu hipotecznego zaciągniętego w (...) Banku (...) S.A.,
2. oddalić wniosek uczestnika o ustalenie nierównych udziałów stron w majątku wspólnym,
3. dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków P. W. i Ł. W. w ten sposób, iż zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 27.765,66 zł (dwadzieścia siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt sześć groszy)
4. rozłożyć kwotę wymienioną w punkcie 3 (trzecim) w wysokości 27.765,66 zł (dwadzieścia siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt sześć groszy), zasądzoną tytułem spłaty na rzecz wnioskodawczyni na 8 (osiem) rat, pierwsze 7 (siedem) rat w równej wysokości po 3.470 zł (trzy tysiące czterysta siedemdziesiąt złotych) każda, a ostatnia 8 (ósma) rata w wysokości 3.475,66 zł (trzy tysiące czterysta siedemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt sześć groszy), płatne w następujący sposób, pierwsza rata w terminie 3 (miesiący) miesięcy, druga rata w terminie 6 (sześciu) miesięcy, trzecia rata w terminie 9 (dziewięciu) miesięcy, czwarta rata w terminie 12 (dwunastu) miesięcy, piąta rata w terminie 15 (piętnastu) miesięcy, szósta rata w terminie 18 (osiemnastu) miesięcy, siódma rata w terminie 21 (dwudziestu jeden) miesięcy, ostatnia ósma rata w terminie 24 (dwudziestu czterech) miesięcy, od daty uprawomocnienia się postanowienia,
5. ustalić, że strony ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt VIII Ns 64/18

UZASADNIENIE

W dniu 26 lutego 2018 roku P. W., reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o podział majątku wspólnego. Wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków P. W. i Ł. W., wchodzi:

a) nakłady z majątku osobistego wnioskodawczynie na majątek osobisty uczestnika w kwocie 2.219,74 zł wynikające z zapłaty przez P. W. w okresie od listopada 2010 roku do marca 2011 roku połowy należności wynikających z czterech rat kredytu hipotecznego zawartego z (...) Bankiem (...) S.A., a zaciągniętego na zakup do majątku osobistego uczestnika 1/2 udziału w nieruchomości położonej w J. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi kw nr (...),

b) nakłady z majątku wspólnego uczestników na majątek osobisty uczestnika stanowiące kwotę 55.531,32 zł zapłaconą w okresie od kwietnia 2011 roku do lipca 2015 roku z tytułu 51 rat kredytu hipotecznego, o którym mowa wyżej.

Wnioskodawczynie wniosła o rozliczenie w/w nakładów poprzez zasądzenie na jej rzecz od uczestnika kwot je wyrażających, tj. 2.219,74 zł i 27.765,66 zł, w terminie 1 miesiąca od daty uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie, ponadto wniosła o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych oraz o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu wnioskodawczynie podniosła, że w dniu 2 kwietnia 2011 roku zawarła z uczestnikiem związek małżeński, który następnie został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2015 roku. Jeszcze przed zawarciem małżeństwa uczestnicy zawarli z (...) Bankiem (...) umowę o mieszkaniowy kredyt hipoteczny. Z uzyskanych środków uczestnicy nabyli do majątku osobistego uczestnika 1/2 udziału w nieruchomości oznaczonej we wniosku. Do dnia uprawomocnienia się wyroku rozwodowego uczestnicy wspólnie spłacali zaciągnięte zobowiązanie. Na dzień 21 lipca 2015 roku łączna wartość spłat wyniosła 59.970,80 zł. Nakłady te nie zostały rozliczone, uczestnicy dokonali bowiem wyłącznie podziału majątku wspólnego w zakresie ruchomości.

(wniosek k. 3-6)

Postanowieniem z dnia 1 marca 2018 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zwolnił wnioskodawczynię od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k. 41)

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o jego oddalenie w całości, podnosząc zarzut powagi rzeczy ugodowej oraz wnosząc o zasądzenie od wnioskodawczynie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pełnomocnik wskazał, że w dniu 14 lipca 2015 roku uczestnicy zawarli umowę o podział majątku wspólnego, na mocy której dokonali wzajemnych rozliczeń z tytułu tegoż podziału, stwierdzając, iż umowa ta wyczerpuje ich wszelkie roszczenia, co do majątku wspólnego.

(odpowiedź na wniosek k. 46-49)

Replikując na powyższe pełnomocnik wnioskodawczynie podtrzymał stanowisko w sprawie. Podniósł, że umowa o podział majątku została zawarta przed uprawomocnieniem się wyroku rozwodowego, a więc jeszcze w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, co czyni ją nieważną. Ponadto umowa ta dotyczyła wyłącznie majątku ruchomego uczestników, nie zaś rozliczeń nakładów na majątek osobisty z majątku dorobkowego uczestników.

Przytoczonej argumentacji nie podzielił pełnomocnik uczestniczki, który wywodził, że uczestnicy zawarli ugodę już po wydaniu wyroku rozwodowego, który uznali za właściwy, odstępując od jego zaskarżenia. W konsekwencji, przyjmując, iż wspólność majątkowa ustała, uczestnicy dokonali podziału majątku wspólnego. Nie sposób zatem uznać, aby dokonując podziału majątku poprzez rozporządzenie nim uczestnicy zmierzali do obejścia prawa. Niezależnie od powyższego pełnomocnik uczestniczki podniósł, że powoływanie się przez wnioskodawczynię na nieważność ugody należy postrzegać za działanie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

(pismo przygotowawcze k. 57-59, k. 62-65)

Na rozprawie w dniu 12 października 2018 roku P. W. poparła wniosek, uczestnik natomiast wniósł o jego oddalenie oraz ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym poprzez przyjęcie, iż udział wnioskodawczyni wynosi 2/5, zaś uczestnika 3/5.

W toku dalszego postępowania uczestnicy podtrzymali stanowiska w sprawie. Pełnomocnik uczestnika uzupełniająco wyjaśnił, że nakłady czynione z majątku wspólnego, których połowy żąda wnioskodawczyni przeznaczone zostały na nakłady konieczne na przedmiot, który generował zysk małżonków, spłacając kredyt mieli oni bowiem możliwość zamieszkiwania w znacznie większej i lepszej nieruchomości, niż dotychczas. Gdyby uczestnicy kredytu nie zaciągnęli musieliby uiszczać czynsz najmu, a o jego zwrot wnioskodawczyni nie miałyby prawa wystąpić. Ponadto sporne nakłady zostały uczynione w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb rodziny i nie doprowadziły do żadnego zwiększenia wartości majątku osobistego uczestnika. Niezależnie od powyższego pełnomocnik uczestnika zgłosił zarzut przedawnienia w zakresie kwoty 2.219,74 zł, a na wypadek uwzględnienia wniosku wniósł o rozłożenie ewentualnie zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni kwoty na raty. Wskazał ponadto, iż w jego ocenie sprawa winna być rozpoznawana w procesie. W odpowiedzi pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o oddalenie zarzutu przedawnienia, ponadto zaproponował przeciwko wnioskowi o ustalenie nierównych udziałów.

(protokół rozprawy k. 74-79, k. 196-200, k. 212-215, pismo przygotowawcze k. 81-89, k. 95-96, k. 201-202)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. W. i Ł. W. zawarli związek małżeński w dniu 2 kwietnia 2011 roku. Jeszcze przed zawarciem małżeństwa uczestnikom urodziło się dwóch synów.

Związek małżeński uczestników został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 29 czerwca 2015 roku, wydanym w sprawie o sygn. XII C 617/15, który to wyrok jest prawomocny od dnia 21 lipca 2015 roku. Rozwód został orzeczony z winy P. W..

(dowód z przesłuchania wnioskodawczyni k. 212-213, zeznania świadka E. W. 00:22:50-00:43:46 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka H. K. 00:44:30-01:00:35 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka K. J. k. 197-198, kserokopia wyroku z dnia 29 czerwca 2015 roku k. 9-9v., okoliczności bezsporne)

Przed ślubem uczestnicy początkowo mieszkali w wynajmowanym lokalu na C., z którego następnie przeprowadzili się do mieszkania matki wnioskodawczyni. Ponieważ mieszkanie to było za małe dla czteroosobowej rodziny P. i Ł. W. postanowili, że zamieszkają w domu jednorodzinnym przy ul. (...) w J., który stanowił współwłasność matki i brata uczestnika. E. W. darowała synowi 1/2 udziału w w/w nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...), natomiast część należąca do brata wnioskodawcy miała zostać odkupiona przez uczestników.

Na realizację powyższego celu uczestnicy w dniu 8 listopada 2010 roku zaciągnęli w (...) Banku (...) mieszkaniowy kredyt hipoteczny na kwotę 200.230 zł, z czego kwota 165.000 zł była przeznaczona na nabycie udziału w nieruchomości, kwota 5.000 zł na refinansowanie udokumentowanych kosztów celu mieszkaniowego nieruchomości, zaś kwota 30.000 zł na refinansowanie kosztów nieudokumentowanych. Spłata kredytu wraz z odsetkami miała następować miesięcznie w ratach annuitetowych. Oprocentowanie kredytu miało zmienny charakter i ustalane było jako suma stawki indeksu 6M WIBOR oraz marży banku w wysokości 1,7%, która była stała przez cały czas trwania umowy. Całkowity koszt kredytu na datę zawarcia umowy wyniósł 267.452,90 zł. Umowa została zawarta na okres od dnia 8 listopada 2010 roku do dnia 20 stycznia 2046 roku.

Po przeprowadzeniu remontu przedmiotowego domu, którego koszty uczestnicy pokryli m.in. z uzyskanego kredytu hipotecznego, na wiosnę 2011 roku wprowadzili się oni do niego.

(dowód z przesłuchania wnioskodawczynie k. 212-213, dowód z przesłuchania uczestnika k. 214, zeznania świadka E. W. 00:22:50-00:43:46 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka H. K. 00:44:30-01:00:35 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka K. J. k. 197-198, zeznania świadka A. D. k. 198-199, umowa mieszkaniowego kredytu hipotecznego z załącznikami k. 10-20v., okoliczności bezsporne)

Pierwsze cztery raty kredytu w wysokości po 1.109,87 zł każda (a więc łącznie 4.439,48 zł) uczestnicy spłacili po połowie z własnych środków. Miało to miejsce przed zawarciem związku małżeńskiego. Do dnia uprawomocnienia się wyroku rozwodowego uczestnicy spłacili ze środków wspólnych dalszych 51 rat w wysokości: raty nr 5-6 – po 1.109,87 zł, raty nr 7-12 – po 1.185,69 zł, raty nr 13-17 – po 1.232,03 zł, rata nr 18 – 1.251,76 zł, rata nr 19 – 1.252,27 zł, rata nr 20 – 1.267,86 zł, raty nr 21-24 – po 1.252,27 zł, raty nr 25-30 – po 1.185,82 zł, raty nr 31-36 – po 951,70 zł, raty nr 37-42 – po 947,19 zł, raty nr 43-47 – po 951,65 zł, rata nr 48 – 1.066,31 zł, raty nr 49-54 – po 873,79 zł, raty 55-56 – po 840,38 zł, a więc w łącznej wysokości 55.531,32 zł. Suma wszystkich uiszczonych przez uczestników rat wyniosła 59.970,80 zł.

(dowód z przesłuchania wnioskodawczynie k. 212-213, zeznania świadka E. W. 00:22:50-00:43:46 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka H. K. 00:44:30-01:00:35 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka K. J. k. 197-198, wydruk ze strony internetowej konta bankowego k. 23-33, wykaz rat k. 34-35, pismo z (...) Banku (...) k. 106, historia spłaty kredytu k. 209-211)

W okresie trwania związku małżeńskiego wnioskodawczynie była zatrudniona w firmie (...) Sp. z o.o. W 2011 roku łączne wynagrodzenie netto P. W. wyniosło 14.621,74 zł, w 2012 roku wyniosło 19.584,90 zł, w 2013 roku wyniosło 21.818,02 zł, w 2014 roku wyniosło 25.410,51 zł, w 2015 roku wyniosło 24.231,85 zł.

Ł. W. do dnia 30 września 2013 roku był zatrudniony, jako montażysta instalacji sanitarnej w firmie (...). Po utracie zatrudnienia, w okresie od dnia 1 października 2013 roku do dnia 7 stycznia 2014 roku uczestnik przebywał na zasiłku chorobowym, a w okresie od dnia 9 stycznia 2014 roku do dnia 19 września 2014 roku był zarejestrowany w PUP, jako osoba bezrobotna. Po tym czasie Ł. W. otworzył działalność gospodarczą.

W czasie trwania małżeństwa dochód Ł. W. przedstawiał się w następujący sposób:

- za 2011 rok (PIT-37) dochód wyniósł 16.432,80 zł, a odliczone od niego składki na ubezpieczenie społeczne wyniosły 2.364,98 zł,

- za 2012 rok (PIT-37) dochód wyniósł 17.716,38 zł, podatek należny wyniósł 132,16 zł, a odliczone od dochodu składki na ubezpieczenie społeczne wyniosły 2.566,51 zł,

- za 2013 rok (PIT-37) dochód wyniósł 20.492,46 zł, podatek należy wyniósł 648,54 zł, a odliczone od dochodu składki na ubezpieczenie społeczne wyniosły 1.988,86 zł,

- za 2014 rok (PIT-37) dochód wyniósł 5.375,54 zł, a podatek należy wyniósł 110 zł oraz (PIT-28) przychód wyniósł 7.445,92 zł, a odliczone składki na ubezpieczenie społeczne (od przychodu) i zdrowotne (od podatku) wyniosły odpowiednio 321,40 zł i 391,88 zł,

- za 2015 roku (PIT-28) przychód wyniósł 35.799 zł, a odliczone składki na ubezpieczenie społeczne (od przychodu) i zdrowotne (od podatku) wyniosły odpowiednio 2.002,87 zł i 1.857,68 zł.

Uczestnicy wspólnie gospodarowali uzyskiwanymi przez siebie dochodami.

(dowód z przesłuchania wnioskodawczynie k. 212-213, dowód z przesłuchania uczestnika k. 214, zeznania świadka E. W. 00:22:50-00:43:46 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka H. K. 00:44:30-01:00:35 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka K. J. k. 197-198, zeznania świadka A. D. k. 198-199, pismo z PUP k. 104, pismo z ZUS k. 109, zaświadczenia z US k. 114-119,

świadczenie pracy k. 120-121, ewidencja przychodów k. 138-144, zaświadczenie k. 185, karta wynagrodzeń k. 186-190, okoliczności bezsporne)

W czasie wspólnego zamieszkiwania obowiązki domowe i rodzicielskie były sprawowane głównie przez wnioskodawczynię, uczestnik zaś pełnił je w wolnym czasie pomagając w ten sposób żonie.

(dowód z przesłuchania wnioskodawczyni k. 212-213, dowód z przesłuchania uczestnika k. 214, zeznania świadka E. W. 00:22:50-00:43:46 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka H. K. 00:44:30-01:00:35 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka K. J. k. 197-198, okoliczności bezsporne)

Po wydaniu wyroku rozwodowego, a przed jego uprawomocnieniem, uczestnicy zawarli na piśmie umowę o podział majątku wspólnego. Na wstępie umowy P. i Ł. W., złożyli oświadczenie następującej treści „strony wzajemnie oświadczają, że w skład majątku wspólnego wchodzi następujące ruchomości”. Następnie ruchomości te zostały wymienione, a sygnatariusze umowy dokonali ich podziału względem siebie. Na koniec uczestnicy oświadczyli, że przyznane przedmioty w pełni wyczerpują ich majątek wspólny wynikający ze związku małżeńskiego zawartego w dniu 2 kwietnia 2011 roku, a rozwiązanego przez wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 29 czerwca 2015 roku, a także, że umowa ta wyczerpuje wszelkie roszczenia każdej ze stron, co do majątku wspólnego. Zawierając przedmiotową umowę P. W. działała z przekonaniem, iż dotyczy ona wyłącznie oznaczonych w jej treści ruchomości.

(dowód z przesłuchania wnioskodawczyni k. 212-213, dowód z przesłuchania uczestnika k. 214, zeznania świadka E. W. 00:22:50-00:43:46 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka H. K. 00:44:30-01:00:35 elektronicznego protokołu rozprawy z dnia 12 października 2018 roku, zeznania świadka K. J. k. 197-198, zeznania świadka A. D. k. 198-199, umowa k. 50-51)

Po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego P. W. zaprzestała spłaty kredytu mieszkaniowego, który to obowiązek od tego czasu w całości wypełniał uczestnik postępowania.

Na mocy ugody sądowej z dnia 17 maja 2017 roku (sygn. akt VIII Co 4/17) Ł. W. zobowiązał się podjąć czynności faktyczne i prawne zmierzające do zwolnienia P. W. z długu wynikającego z umowy mieszkaniowego kredytu hipotecznego w terminie do końca października 2017 roku, w tym w szczególności do złożenia wniosku o zmianę umowy kredytowej oraz do regularnego spłacania rat umowy kredytowej co najmniej do końca października 2017 roku, aby bank nie żądał spłaty rat kredytowych od P. W.. Na wypadek, gdyby poprzez w/w czynności doszło do zwolnienia P. W. z długu wynikającego z przedmiotowej umowy bankowej, P. W. zobowiązała się nie dochodzić od Ł. W. roszczenia z tytułu rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na jego majątek osobisty oraz z majątku osobistego na jego majątek osobisty.

Do dnia dzisiejszego uczestniczka nie została odpisana od kredytu hipotecznego.

(dowód z przesłuchania wnioskodawczyni k. 212-213, dowód z przesłuchania uczestnika k. 214; z akt sprawy VIII Co 4/17: ugoda sądowa, okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 16 stycznia 2018 roku wnioskodawczyni wezwała uczestnika do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 29.985,40 zł.

(wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania przesyłki k. 22)

Na dzień 16 kwietnia 2019 roku zadłużenie z tytułu umowy mieszkaniowego kredytu hipotecznego z dnia 8 listopada 2010 roku wynosiło 175.978,93 zł kapitału i 454,32 zł odsetek.

(zaświadczenie k. 203)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, które nie budziły wątpliwości, co do prawidłowości i rzetelności ich sporządzenia, nie były także kwestionowane przez uczestników postępowania.

Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z przesłuchania uczestników oraz zeznania świadków.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Rozważania w niniejszej sprawie rozpocząć należy od oceny zgłoszonego przez uczestnika postępowania zarzutu dotyczącego niewłaściwego trybu postępowania, w którym sprawa była rozpoznawana, który to zarzut Sąd uznał za niezasadny. Sąd w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę stoi na stanowisku, iż żądanie rozliczenia nakładów z majątku osobistego wnioskodawcy na majątek wspólny uczestników może być rozpoznawane w trybie nieprocesowym w sprawie o podział majątku wspólnego również wtedy, gdy w sprawie tej brak jest majątku wspólnego podlegającego podziałowi. Jedynie na marginesie zauważyć należy, iż nawet w przypadku przyjęcia odmiennego stanowiska, w świetle utrwalonego poglądu judykatury, brak byłoby podstaw do uznania, iż w sprawie zasza nieważność postępowania (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25 czerwca 2015 roku, V CSK 561/14, L.; postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2000 roku, IV CKN 27/00, L.). Rozpoznanie sprawy w niewłaściwym trybie nie stanowi bowiem przesłanki nieważności postępowania, chyba żeby wiązało się z niewłaściwym składem sądu lub prowadziło do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw. W rozpatrywanym przypadku skład sądu, w którym sprawa powinna zostać rozpoznana, byłby identyczny - jednoosobowy w pierwszej instancji. Standard możliwości obrony praw uczestników również został zapewniony, ponieważ sprawa była rozpoznawana na posiedzeniach jawnych, uczestnicy mogli przedstawiać swoje argumenty i dowody na ich poparcie.

W drugiej kolejności ocenie podlegał zgłoszony przez uczestnika zarzut powagi rzeczy ugodzonej, który w ocenie Sądu również okazał się nieskuteczny. Przypomnieć należy, że formułując przedmiotowy zarzut uczestnik powoływał się na podpisaną z wnioskodawczynią umowę o podział majątku wspólnego z dnia 14 lipca 2015 roku. W umowie tej uczestnicy dokonali wyliczenia wchodzących w skład ich majątku ruchomości, które następnie podzielili między siebie. Na koniec uczestnicy stwierdzili, że przyznane przedmioty w pełni wyczerpują ich majątek wspólny, a sama umowa wyczerpuje wszelkie ich roszczenia co do tego majątku. Zdaniem Sądu w świetle przytoczonych wyżej postanowień umowy nie sposób przyjąć, jak czyni to Ł. W., iż dotyczyła ona całości majątku wspólnego uczestników. Pierwsze, na co należy zwrócić uwagę to pierwsze oświadczenie uczestników, w którym stwierdzili oni, że „w skład majątku wspólnego wchodzi następujące ruchomości”, nie pozostawia ono bowiem żadnych wątpliwości odnośnie przedmiotowego zakresu umowy. Za niesporne należy uznać, że gdyby uczestnicy chcieli podzielić cały swój dorobek wspólny, oświadczenie to winno przyjąć zupełnie inną postać przykładowo „w skład majątku wspólnego wchodzi następujące składniki: 1. ruchomości w postaci (...), 2. (...), bądź też „w skład majątku wspólnego wchodzi wyłącznie ruchomości: (...)”. Tak się jednak nie stało. Wykładnia omawianego oświadczenia daje asumpt do wniosku, że umowa ta dotyczy wyłącznie ruchomości, co jednak samo w sobie nie oznacza, że za majątek wspólny uczestnicy uznali tylko ruchomości. Implikacją powyższego musi być uznanie, że kolejne dwa oświadczenia uczestników znajdujące się na końcu umowy należy postrzegać, jako dotyczące wyłącznie przedmiotu umowy, tj. ruchomości. Tylko w ich zakresie uczestnicy stwierdzili, że wyczerpane zostały ich roszczenia odnośnie majątku wspólnego. W ocenie Sądu powyższą konstatację uzasadnia jeszcze jedna okoliczność, a mianowicie treść ugody sądowej, jaką uczestnicy zawarli w sprawie o sygn. akt VIII Co 4/17. W ugodzie tej (pkt 2) wnioskodawczyni – pod warunkiem odpisania jej od umowy mieszkaniowego kredytu hipotecznego – zobowiązała się nie dochodzić od byłego męża rozliczenia nakładów poczynionych na jego majątek osobisty. Gdyby założyć, że podpisana przez uczestników umowa podziału majątku wspólnego wyczerpywała ich wzajemne roszczenia co do wszystkich składników tegoż majątku, nie budzi wątpliwości, iż przytoczony zapis ugody sądowej byłby „martwy”, w tym znaczeniu, że nie dawałby Ł. W. żadnych korzyści, dochodzenie rozliczenia nakładów byłoby bowiem wyłączone już na mocy spornej umowy. Przyjmując, iż istotą umowy ugody jest to, że jej strony czynią sobie wzajemne ustępstwa uznać należy, że na datę zawarcia ugody sądowej Ł. W. uznawał prawo P. W. do rozliczenia nakładów na jego majątek osobisty. Pamiętać należy, że w myśl art. 65 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia

społecznego oraz ustalone zwyczaje, przy czym w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. W ocenie Sądu treść ugody sądowej w sposób jasny wskazuje, że uczestnik rozumiał umowę z lipca 2015 roku w sposób tożsamy z wnioskodawczynią, a więc, jako umowę dotyczącą wyłącznie ich majątku ruchomego. Każdy inny wniosek, wobec treści pkt 2 ugody sądowej, nie znajduje logicznego i juredycznego uzasadnienia. Pamiętać przy tym należy, że na gruncie sprawy Co 4/17 Ł. W. był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, który w odniesieniu do omawianego pkt 2 ugody sądowej nie podnosił zarzutów, iż objęte tym postanowieniem uprawnienie P. W. jest wyłączone na mocy wcześniejszej umowy o podział majątku wspólnego. Sąd ma oczywiście świadomość, że końcowe oświadczenia uczestników zamieszczone w umowie z lipca 2015 roku mogą być postrzegane w różny sposób, pamiętać jednak należy, że umowa ta była zawierana między osobami nieposiadającymi wiedzy prawniczej, stąd też użyte przez te osoby w umowie zwroty mogą do końca nie wyrażać ich zamiarów, jakimi kierowali się przy jej podpisywaniu. Omówione wyżej pierwsze oświadczenie złożone na gruncie tejże umowy, jak i postanowienia ugody sądowej nie pozostawiają jednak w ocenie Sądu żadnych wątpliwości odnośnie tego, jaki był zgodny zamiar uczestników i cel umowy podziału majątku wspólnego. Kończąc ten wątek zwrócić należy uwagę na wyraźny dysonans w twierdzeniach pełnomocnika uczestnika postępowania, który z jednej strony podnosi, że sporna umowa o podział majątku dotyczyła również nakładów na majątek osobisty uczestnika, z drugiej zaś w piśmie przygotowawczym z dnia 22 października 2018 roku (k. 83) wywodzi, że nakłady z majątku wspólnego na osobisty i odwrotnie, nie stanowią składowika majątku wspólnego (!!!). W myśl tej konstatacji należałoby przyjąć, iż nakłady czynione z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek osobisty uczestnika, jak również nakłady z majątku wspólnego uczestników na majątek osobisty uczestnika, w ogóle nie mogły być przedmiotem spornej umowy podziału majątku.

Chybiony okazał się także sformułowany przez uczestnika zarzut przedawnienia roszczenia z pkt 1a wniosku, a więc dotyczącego rozliczenia nakładów z majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek osobisty uczestnika. Sąd podziela dominujący w piśmiennictwie pogląd, zgodnie z którym, wobec tego, że zwrotu wydatków i nakładów dokonuje się w zasadzie w postępowaniu o podział majątku wspólnego, roszczenia o zwrot nakładów nie ulegają przedawnieniu, przy czym mogą zostać podniesione najpóźniej w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności (por. m.in. K. Pietrzykowski (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Wyd. 5, Warszawa 2018; K. Osajda (red.), Tom V. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Przepisy wprowadzające KRO, Warszawa 2017; Wierciński Jacek (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LexisNexis 2014). Wprawdzie w piśmiennictwie wyrażono także pogląd odmienny, w myśl którego, roszczenia z art. 45 k.r.o. cechuje swoista prekluzja następująca z chwilą podziału majątku wspólnego, jednak poszczególne roszczenia ulegają przedawnieniu na zasadach ogólnych, to jednocześnie wskazać należy, że na gruncie tego poglądu przyjmuje się po pierwsze, że bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu na czas trwania małżeństwa, a ponadto, okres przedawnienia kreuje przepis art. 118 k.c., a więc okres ten wynosi 6 lat. Nawet zatem przy przyjęciu drugiego z zaprezentowanych poglądów roszczenie wnioskodawczyni z pkt 1a wniosku nie uległoby przedawnieniu.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż przedmiotem rozpoznawanej sprawy jest podział majątku wspólnego małżonków W.. Z chwilą prawomocnego rozwiązania małżeństwa przez rozwód ustała wspólność majątkowa małżeńska P. W. i Ł. W..

Odnośnie podziału majątku wspólnego małżonków W. zastosowanie znajdą przepisy ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

Przypomnienia wymaga, iż z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 k.r.o.). Wskazać także należy, że w postępowaniu o podział majątku wspólnego Sąd w pierwszej kolejności ustala skład i wartość majątku wspólnego.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, iż uczestnicy podzielili swój majątek ruchomy, nie posiadali wspólnie żadnych nieruchomości, a do rozliczenia pozostały wyłącznie nakłady czynione na majątek osobisty uczestnika.

Przypomnienia wymaga w tym miejscu, że stosownie do treści przepisu art. 45 § 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Nakłady poczynione na rzecz są to koszty poniesione w związku z zachowaniem, używaniem lub ulepszaniem tej rzeczy, natomiast wydatki poniesione na rzecz są to koszty związane z jej nabyciem. W świetle powyższej definicji, partycypowanie przez P. W. w spłacie kredytu hipotecznego zaciągniętego na zakup nieruchomości stanowiącej majątek osobisty uczestnika należy uznać za nakłady na majątek odrębny uczestniczka. Ze względów przytoczonych powyżej Sąd uznał, że nakłady te pochodziły z majątku wspólnego małżonków, stąd podlegają one rozliczeniu.

Odnosnie wartości tych nakładów uczestnik podnosił, iż nie zostały one udowodnione, mając jednak na uwadze złożone przez wnioskodawczynię dokumenty w postaci historii rachunku bankowego (k. 209-211) i wydruków z tegoż rachunku (k. 23-33), jak również pismo (...) Banku (...) (k. 106), z treści którego wynika, iż w okresie od dnia 8 listopada 2010 roku do dnia 1 kwietnia 2011 roku dokonano spłaty kredytu hipotecznego w wysokości 4.439,48 zł, zaś w okresie od dnia 2 kwietnia 2011 roku do dnia 1 lipca 2015 roku w wysokości 54.655,62 zł, przy czym pismo to nie obejmowało wpłaty dokonanej w lipcu 2015 roku w wysokości 840,38 zł, należało uznać, że wysokość nakładów została w sprawie udowodniona. Wyraźnego zaznaczenia wymaga, że Ł. W. w toku postępowania nie kwestionował okoliczności, iż raty uiszczane w czasie trwania małżeństwa były pokrywane z majątku wspólnego uczestników. W tym miejscu odnieść się należy do twierdzeń pełnomocnika uczestnika, jakoby sporne nakłady po pierwsze generowały zysk u małżonków, po drugie nie doprowadziły do żadnego zwiększenia wartości majątku osobistego uczestnika, które to twierdzenia Sąd uznał za całkowicie chybione. Po pierwsze nie sposób przyjąć, aby spłata kredytu hipotecznego generowała jakikolwiek zysk w majątku uczestników, zwłaszcza wobec faktu, iż przed zakupem udziału w nieruchomości położonej w J. uczestnicy nie wynajmowali lokalu, a zamieszkiwali w lokalu stanowiącym własność matki wnioskodawczyni i nie ponosiły z tego tytułu żadnych wydatków na rzecz właściciela lokalu. Nie budzi przy tym wątpliwości, że dla wykazania słuszności swojego twierdzenia pełnomocnik uczestnika musiałby w pierwszej kolejności wykazać, iż czynsz najmu, o którym twierdzi, iż byłby uiszczany, odpowiadałby co najmniej wartości raty kredytu. Po drugie zaś brak jest podstaw do przyjęcia, że sporne nakłady nie doprowadziły do zwiększenia wartości majątku osobistego uczestnika, w sytuacji, w której nakłady te dotyczyły spłaty kredytu zaciągniętego na zakup 1/2 udziału w nieruchomości. Przeciwnie gdyby niezaciągnięty kredyt uczestnik nie stałby się właścicielem całości domu w J.. A skoro nim się stał, a było to możliwe wyłącznie poprzez zaciągnięcie kredytu, a następnie jego spłatę, to oczywiste pozostaje, iż wartość jego majątku, rozumianego, jako udział w nieruchomości, wzrosła. Co więcej nieruchomość ta została wyremontowana ze środków pochodzących z kredytu uczestników, co niespornie zwiększyło jej wartość.

Dokonując rozliczenia nakładów odnieść należało się również do żądania uczestnika ustalenia nierównych udziałów w przyczynieniu się do powstania majątku wspólnego P. W. i Ł. W.. Sąd uznał je za bezzasadne i nieznajdujące żadnej podstawy prawnej. Jak stanowi przepis art. 43 § 1 i 2 k.r.o. oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym; jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Warunkiem ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym jest zatem łączne spełnienie dwóch przesłanek: 1) istnienie ważnych powodów, 2) przyczynienie się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu. Ustawa nie definiuje pojęcia „ważne powody”, ale ogólnie rozumie się przez nie takie okoliczności, które oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego przemawiają za nieprzyznaniem jednemu z małżonków korzyści z majątku wspólnego w takim zakresie, w jakim nie przyczynił się on do powstania tego majątku (por. postanowienie SN z dnia 5 października 1974 roku, III CRN 190/74, LEX) Ważnymi powodami nie są przy tym raczej względy natury majątkowej, ale natury etycznej (względny majątkowy mieszczą się bowiem raczej w przesłance niejednakowego przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego). Ważnym powodem jest w szczególności naganne postępowanie małżonka, przeciwko któremu jest skierowane żądanie ustalenia nierównych udziałów, polegające na tym, że w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynił się on do powstania dorobku stosownie do sił i możliwości zarobkowych. Przez przyczynienie się do powstania majątku wspólnego rozumie się z kolei całokształt starań każdego z małżonków o założoną przez nich

rodzinę i zaspakajanie jej potrzeb (art. 27 k.r.o.), czyli nie tylko wysokość zarobków czy innych dochodów osiągniętych przez każdego z nich, lecz także i to, jaki użytek czynią oni z tych dochodów, czy gospodarują nimi należycie i nie trwonią ich. O stopniu przyczyniania się każdego z małżonków świadczą nie tylko osiągnięcia czysto ekonomiczne, lecz także nakład osobistej pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Dla oceny stopnia przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego nie mają przesądzającego znaczenia wyliczenia czysto matematyczne, jednak wynikająca z ocenego charakteru przesłanek z art. 43 § 2 k.r.o. swoboda orzecznicza przy rozstrzygnięciu wniosku o ustalenie nierównych udziałów nie może przerodzić się w dowolność. Różny stopień przyczynienia się każdego z małżonków może uzasadniać ustalenie nierównych udziałów wtedy, gdy różnica jest istotna i wyraźna. Nie jest też obojętna proporcja, w jakiej rzeczywisty wkład małżonków w powstanie majątku pozostaje do wartości całego majątku (por. m.in. postanowienie SN z dnia 11 czerwca 2019 roku, I CSK 782/18, L.). Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, iż uczestnik nie udowodnił, iż istnieją ważne powody ustalenia nierównych udziałów małżonków W. w ich majątku wspólnym. Wnioskodawczyni przez cały czas trwania małżeństwa pozostawała w stosunku pracy, w przeciwieństwie do uczestnika, który przez okres blisko roku pozostawał wprawdzie na zwolnieniu lekarskim, a następnie na bezrobociu. Porównanie zarobków uczestników w latach 2011-2015 nie daje przy tym podstawy do wniosku, iż wkład uczestnika w majątek wspólny był nieporównywalnie większy. Oczywiście jest, że wysokość osiąganego w tym czasie dochodu uczestnik winien wykazać, którego to warunku nie spełnia stwierdzenie, że uczestnik brak prywatne zlecenia, „fuchy”, z których osiągał dodatkowy zarobek, pozostają one bowiem ogólnikowe, a sam zarobek nie jest udokumentowany, nie wiadomo nawet, jak często możliwość takiego dodatkowego zarobku trafiała się Ł. W.. Jednocześnie w sprawie niesporne właściwie było, że to wnioskodawczyni zajmowała się prowadzeniem domu i wychowywaniem dzieci, w czym uczestnik wyłącznie pomagał. Na powyższe wskazywali zgodnie wnioskodawczyni oraz jej matka i siostra, ale także matka uczestnika stwierdzając „obowiązki domowe robiła była żona, ale syn w wolnym czasie też pilnował dzieci, wychodził z nimi na spacer, zawoził do żłobka i przedszkola” (k. 76 skróconego protokołu rozprawy) oraz sam uczestnik zeznając „w trakcie małżeństwa i podczas trwania remontu żona zajmowała się dziećmi” (k. 214 protokołu rozprawy). W ocenie Sądu za ustaleniem nierównych udziałów w powstaniu majątku uczestników nie przemawia także zdrada małżeńska wnioskodawczyni. Wprawdzie przyczyny orzeczenia winy rozkładu pożycia (art. 57 k.r.o.) mogą być postrzegane w kategoriach ważnych przyczyn, to jednak nie są z nimi tożsame. Ocena w aspekcie etycznym sytuacji, w której wprawdzie wnioskodawczyni dopuszcza się niewierności względem małżonka (przy czym z relacji uczestników wynika, że sytuacja taka nastąpiła w końcowym etapie małżeństwa), jednocześnie jednak cały czas uczestniczy w wychowaniu dzieci i tworzeniu majątku wspólnego, a także wspiera psychicznie uczestnika w czasie, w którym boryka się on z myślami samobójczymi (patrz wydruk z korespondencji sms k. 127-130), nie może skutkować ustaleniem, iż przesłanki z art. 43 k.r.o. zostały spełnione. Powtórzenia wymaga w tym miejscu, iż samo ustalenie w sprawie, że zachodzą „ważne powody”, wobec braku wystąpienia drugiej przesłanki z art. 43 k.r.o., która w niniejszej sprawie niesporne nie zachodziła, wyklucza ustalenie nierównego udziału w majątku wspólnym (por. m.in. postanowienie SN z dnia 8 lutego 2019 roku, I CSK 782/17, L.; postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2018 roku, IV CSK 90/18, L.). Z przyczyn, o których mowa wyżej, chybiony okazał się również zarzut, jakoby żądanie wnioskodawczyni pozostawało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.). Przypomnienia wymaga, że wprawdzie w judykaturze co do zasady nie wyklucza się możliwości skutecznego powołania się na zarzut z art. 5 k.c. w sprawach o podział majątku wspólnego, to jednocześnie przyjmuje się, iż sytuacja taka ma charakter wyjątkowy (por. m.in. postanowienie SO w Olsztynie z dnia 22 maja 2019 roku, IX Ca 986/18, L.; postanowienie SN z dnia 22 stycznia 2009 roku, III CSK 251/08, L.). Jednocześnie, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2001 roku (IV CKN 190/00, L.), chociaż w zasadzie dopuszczalne jest stosowanie art. 5 k.c. w sprawach o podział majątku wspólnego, to jednak nie można na niego powoływać się w odniesieniu do samego żądania dokonania określonego sposobu tego podziału. W konsekwencji żądając ustalenia nierównych udziałów w powstaniu majątku wspólnego uczestnik musi wykazać zaistnienie okoliczności z art. 43 k.r.o. nie zaś powoływać się na art. 5 k.c.

Skoro więc udziały małżonków w majątku wspólnym były równe, to połowę w/w nakładów poniesionych z majątku wspólnego uczestników na majątek odrębny uczestnika, Ł. W. winien zwrócić P. W.. O czym była już mowa, wartość tych nakładów wyraża się kwotą 55.531,32 zł. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie brak było natomiast podstaw do uwzględnienia w ramach rozliczeń między uczestnikami kwoty 2.219,74 zł, stanowiła ona bowiem nakład z

majątku osobistego wnioskodawczyni na majątek osobisty uczestnika, a więc nieobjęty dyspozycją art. 45 k.r.o. W konsekwencji zwrotu tego nakładu P. W. winna dochodzić w postępowaniu procesowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd dokonał podziału majątku wspólnego małżonków W. w ten sposób, iż zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 27.765,66 zł.

Uwzględniając znaczną kwotę spłaty oraz sytuację życiową i majątkową uczestnika, w szczególności okoliczność, iż obecnie samodzielnie spłaca on zaciągnięty wraz z wnioskodawczynią kredyt hipoteczny, uiszcza również alimenty na dwoje dzieci, Sąd uwzględnił wniosek uczestnika o rozłożenie zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni kwoty na raty. Przypomnienia wymaga, iż zgodnie z przepisem art. 320 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje Sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. W ocenie Sądu jednorazowe spełnienie zasądzonych świadczenia byłoby dla uczestnika bardzo utrudnione, o ile w ogóle byłoby możliwe. Jednocześnie wnioskodawczyni nie oponowała przeciwko wnioskowi uczestnika o rozłożenie świadczenia na raty.

Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, Sąd określił dokładnie wysokość tychże rat i termin ich zapłaty. Zasądzone świadczenie zostało rozłożone na 8 rat, płatnych w okresach trzymiesięcznych począwszy od daty uprawomocnienia się postanowienia, w tym pierwsze 7 rat po 3.470 zł każda rata, zaś ostatnia ósma rata w wysokości 3.475,66 zł, uznając że w tej wysokości Ł. W. będzie w stanie spłacać zadłużenie i zachowana zostanie funkcja przepisu art. 320 k.p.c.

Wreszcie na sam koniec, podkreślić należy, że choć w sprawach o podział majątku Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku wspólnego, a także wartość ewentualnych nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty małżonka (niezależnie od inicjatywy dowodowej), to już poczynienie oraz wartość nakładów i wydatków poczynionych z majątku osobistego małżonka na majątek wspólny podlega zwykłym regułom dowodowym. Obowiązek przedstawienia dowodów w powyższym zakresie spoczywa zatem na uczestnikach postępowania (art. 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) spoczywa na uczestniku, który z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., ustalając, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie, co stanowi zasadę w postępowaniu nieprocesowym.